

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

38. An Sacerdos existens in peccato mortali possit sine peccato mortali sumere Eucharistiam, ne perueniat in manus Hæreticorum, non tamen sumendo illam, sicut sumut fideles, nempe communicando, sed ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Et Eccles. Comm. Sacrae. Ref. XXXVII & c. 179

cile sit sepius se debite preparare, non esse confu-
sendum vt frequentius communicent, quam semel
octavo quoque die. Sic enim humanae infirmitati
sufficienter fructu huius Sacramenti lubuenitur, &
habebitur ratio reuerentiae huic Sacramento debita.

11. Tamen non est hic vna omnium regula.
Nam continentibus frequentius quam coniugatis
conuenit communicare; & Religiosis ac Sacerdoti-
bus, aliisque Clericis qui a mundo abtracti se totos
spiritualibus dedunt quam laicis. Et ita in hoc pa-
nitentes debent stare prudenti arbitrio Confessarij.

12. Nota etiam cum Ioanne Vvigers in 3. part.
9. 80. art. 10. n. 44. & aliis vbi supra, Confessarios in
hoc magis caute debere procedere cum foeminiis, quae
faciliter subducuntur illusionibus Daemonum, & vt
ait Ioannes Pontius in *Curs. Theolog. disp. 44. quest. 11.*
concl. 4. num. 104. propter vanam gloriam, quae mul-
tum praualere solet apud mulieres. Claudam hanc
resolutionem cum verbis D. Bonauenturae in 4. *disp. 12.*
punct. 2. quest. 1. Si ergo quaeritur, vtrum expediat fre-
quentare alicui? Dicendum, quod si videat se esse in
statu primitivae Ecclesiae, laudandum est quotidie
communicare: si autem in statu Ecclesiae finalis, vt
potest frigidum & tardum, laudandum est quod raro:
Si autem medio modo, se debet habere; & aliquan-
do debet cessare, vt addiscat reuereri, aliquando acce-
dere, vt inflammetur amore. Quia tali hospiti debe-
tur honor, debetur & amor, & tunc secundum illam
partem, secundum quam videtur se melius proficere,
ad illam magis declinet; quod homo solum expen-
tiam discit. Omnes ergo rationes ad primam par-
tem pro frequentia, intelligantur salua debita praer-
paratione, quae in paucissimis est, vt semper. Ita Se-
raphicus Doctor, qui etiam *lib. 2. de Profectu Reli-
giosorum cap. 77.* haec asserit: Vix aliis ita Religiosus
esse videtur, & Sanctus (exceptis Sacerdotibus) quin
semel in septimana sufficiat cum ex consuetudine
communicare, nisi specialis causa quandoque vel ratio
plus suadeat, infirmitas superueniens, vel singu-
lariter festiuitas solemnis.

13. Quid ad haec respondebit Bernaldus, San-
cius, & alij superius adducti, ad quorum rationes, &
auctoritates Sanctorum Patrum, quas pro firmanda
eorum sententia adducunt, solide, & late respondent
Cardinalis Lugo, & Ioannes Perlinus *locis citatis?*

14. Notandum est hic obiter non esse definitum
iure diuino postiuo, an sepius vno die liceat
communicare (hinc S. Leo III. celebravit interdum
septies, interdum nonies eodem die apud Bar. *tom. 9.*
anno 816.) sed id relictum est prudentiae quam ius
naturale dicitur, scilicet cauendam esse frequentiam,
quae Sacramento contemptum parere possit. Idcirco
Ecclesia prohibet communionem iterati eodem die,
*cap. Consuluit de celebratione Missarum, & cap. suffi-
cit de consecratione dist. 1.* in quibus de celebrantibus
sermo est, sed hinc desumitur argumentum ad laicos
communicantes etiam in Natali Christi, quo aliqui
Sacerdos potest ter celebrare ex privilegio; quae col-
lectionem vsus Ecclesiae approbavit, & praeepto
confirmavit, ne Sacramentum vilescat per nimiam
frequentiam. Non modica res est (inquit Alexan. *cap.*
sufficit) vnam Missam facere, & valde felix est qui
vnam dignè celebrare potest. Et ita docet Ioannes
Praepositus in 3. part. *quest. 80. art. 10. num. 51. in fine,*
cum Mercero ibidem, & aliis.

RESOL. XXXVII.

An Eucharistia possit sumi quacumque hora diei? Ex
part. 11. tr. 7. & Misc. 7. Ref. 22.

S. 1. **A**ffirmatiue respondeo cum Auerfa de Sa-
crament. Eucharist. *quest. 8. sect. 3.* Bonac. de
Euchar. *quest. 7. num. 14.* & lo. Praepolito in 3. p. 9. 80.
art. 10. n. 3. Sed de hoc habet magnam difficultatem
P. Pasqualigus in *Theol. ior. 2. disp. 109. sect. 3. num. 17.*
quia prohibitio sumendi Eucharistiam sequitur pro-
hibitionem celebrandi, vnde cum sub mortali adit
prohibitio non celebrandi, neque ante Auroram, ne-
que post meridiem, & in Rubrica Missalis, & ex
communi interpretatione, videtur adesse etiam pro-
hibitio non sumendi Eucharistiam extra dictum
tempus. Ita ille.

2. Verum hoc non obstante, quicquid asserat
Pasqualigus, puto non esse recedendum à communi
sententia Doctorum. Dico igitur, communionem
esse licitam qualibet hora diei, modo communicaturus
sit ieiunus, & absit scandalum, quia nulla obstat
lex, aut consuetudo habens vim praeepti. Ad argu-
mentum verò adductum à P. Pasqualigo, neganda est
consequentia, & idè licet interdictum sit Sacerdoti-
bus celebrare ante Auroram, tamen ex hoc non
sequitur esse interdictum laicis communicare ante
Auroram, vt patet, & asserunt Doctores, quos ego
alibi adduxi, ergo. Et si argumentum Pasqualigi
procederet, sequeretur; quod sicut Sacerdotibus est
concessum in die Natiuitatis ter celebrare, ita con-
cessum esset laicis ter communicare, non enim video
rationem, quare laici debeant sequi sacerdotes in
prohibitionibus, & non in concessionibus; tamen
Doctores clamant odia esse restringenda, & fauores
ampliandos. Itaque dicendum est, non valere argu-
menta de Missa ad communicationem, vel de prohi-
bitione celebrandi ad prohibitionem comunicandi,
& ideo in feria sexta Parasceue prohibetur Sacerdo-
tibus celebrare ab Innocentio I. *epist. 1. ad decem. c. 4.*
vt patet in *cap. Sabbato, de consecrat. test. 13.* & tamen
hoc non obstante P. Pasqualigus, me etiam citatos,
adducit Suarez, Vasquez; & alios Doctores asseren-
tes in illa die laicos posse communicare.

3. Sed quia nunc existimo contrariam senten-
tiam tenendam esse, stante declaratione Congrega-
tionis Sacrorum rituum, puto hoc non officere con-
tra nos, nam hoc non procedit ex prohibitione facta
Sacerdotibus, ne possint celebrare in Parasceue, sed
procedit ex prohibitione Pij V. in Rubrica Mis-
salis.

4. Dicendum est itaque, posse in quacumque
hora diei Eucharistiam sumi, & ita hanc sententiam
praeter Doctores citatos tenet Mercerus de *Sacram.*
quest. 8. art. 10. num. 6. Suarez in *part. tom. 3. disput. 69.*
sect. 4. Emanuel Sa *ver. Eucharist. num. 19.* doctus P.
Tamburinus *opusc. de commun. §. 1. num. 5.* Et Ioannes
de Soria in *epilogo summarum part. 2. tr. 1. sect. 1. disp. 1.*
§. circa praeeptum, vbi sic ait: Non datur tempus de-
terminatum ad communionem, nec praeeptum
circa hoc inuenitur, itaque nihil interest, quod sit
communio ante, vel post meridiem, nisi scandalum
aliquod, seu irreuerentia Sacramenti sequatur.

RESOL. XXXVIII.

An Sacerdos existens in peccato mortali possit sine pec-
cato mortali sumere Eucharistiam, ne perueniat in
manus Haereticorum, non tamen sumendo illam sicut
sumunt fideles, nempe communicando, sed solum-
modo abscondendo, ac si in aliquo foramine recon-
deret?

Et notatur, quod si periculum sit, vt Eucharistia perne-
niat, vel male tractetur ab Haereticis, vel Infideli-
bus,

Sup. hoc in-
fra in Refol.
41. & signa-
ter in Ref.
47. per tota,
& in tom. 3.
tr. 1. Ref. 56.
& penult. Et
tadem post.

Alibi in Re-
sol. not. praer-
terita.

Sup. hoc in-
fra in Refol.
45. & 46. &
in tom. 8.
tr. 4. Ref. 46.

Sup. hoc in
Ref. 4. not.
prima huius
Ref.

Sup. conten-
ta in hoc §.
in tom. 2. tr.
1. Ref. 54. §.
1. & 2.

arr. Dicit
en, qua
occupat
die ac-
curam, &
difficilia
tempus
se debet
segregari
bona esse
unt com-
municatio
pro-
cessus
illius.
m. 4. &
nunciat
commu-

tholici, neque est qui contrarium infinet, & ratio est eaidens, quam tradidit S. Thomas 3. part. quest. 80. art. 3. 4. & 5. quia extat præceptum diuinum de non recipiendo Sacramentum cum conscientia peccati mortalis, vt constat ex Apostolo 1. Corinth. cap. 11. Qui manducat indigne, indicium sibi manducat. Quem locum in hoc sensu intelligunt omnes ferè Patres Ecclesiæ, & Concil. Trident. sess. 13. cap. 13. Videri potest Cardinalis Bellarminus, lib. 4. de Sac. Euchar. cap. 17. & 18. Diende in hoc casu solum est necessarium adcondere Sacramentum, ne ad manus infidelium deueniat, qui irruenter in illud insurgant, & ad hoc solum in omni Christiano viget obligatio; ergo si in pectore possit abscondere, qua debetur reuerentia, & contritionem eliciendo, ad hoc tenetur. Probatu euidetur consequentia, quia si quis in loco decenti valeret Sacramentum reponere, ad id tenetur, & etiam si in luto non collocare potest, tenetur ad non collocandum; quod autem spurcitiis lutum; quis locus obscenior anima in mortali existente; ergo si possit hanc culpæ tollere facilitatem per contritionem, tenetur omnino ad tollendum. Iterum dico de hoc non posse esse hæsitationem inter fideles, & Catholicos. Alias etiam rationes inuenies apud dictum Hurtradum, & responsiones ad argumenta contrariorum, & ad ea quæ superius adducta sunt.

5. Nota hic obiter, quod si periculum sit ne Eucharistia pereat, vel male tractetur, potest sumi à non ieiuno, etiam à Laico si alius desit: imò probabiliter potest etiam præsentem Sacerdotem laicum accipere. Ita ex Cardinali Lugo docet nouissimè Pater Hermannus Busembaum Societatis Iesv in Medulla Theol. mor. l. 3. tr. 3. cap. 2. dub. 2. num. 2.

RESOL. XXXIX.

An Sacerdos extra casum necessitatis possit pro deuotione tantum, si non adsit alius Sacerdos, administrare sibi Eucharistiam, secluso scandalo.

Idem est dicendum de Diacono, si non adsit Sacerdos vel alius Diaconus, qui illi ministrum Eucharistiam ex deuotione.

Et in supr adicto primo casu, præsentem Diacono, an debeat Sacerdos potius Eucharistiam sumere ex manibus Diaconi, quam ex propriis? Ex part. 1. tr. 7. & Misc. 7. Ref. 42.

§. 1. Negatiuè respondet Pater Pasqualig. in Theolog. tom. 2. disp. 108. sect. 7. n. 36. vbi sic ait: Dicendum Sacerdotes extra necessitatem, etiam si scandalum absit, non posse per se ipsos Eucharistiam sumere, desumunt ex Concilio Trident. sess. 13. c. 8. vbi ponit tantum duos modos fumendi Eucharistiam, alterum de manu Sacerdotis, & per seipsum, & hunc coarctat ad Sacerdotes celebrantes. Probatu. Sacerdos non celebrans, & sumens Eucharistiam, sumit tanquam ouis pascenda cibo illo spiritali, & non vt Sacerdos; ergo non potest per se ipsum sumere. Antecedens patet. Quia vt Sacerdos habet tantum duos actus proprios confectionem Eucharistiæ, & ministracionem. Ministratio autem non potest exerceri, nisi sit adiuncta iurisdicctio saltem ex privilegio, aut ex commissione, & proinde dicit exercitium Pastoris in ordine ad oues. Ergo cum Sacerdos sit ouis quando non sumit, vt Sacerdos celebrando, debet sumere vt ouis. Consequens probatur, quia vt ouis dicit ordinem, & subiectionem ad pastorem, à quo pascendus est. Ita ille.

2. Sed ego non recedo ab affirmatiua sententia,

quam olim docui, & me citato tenet nouissimè Leandrus de Sac. tom. 2. tr. 7. disp. 49. 14. & me citato sapientissimus Dicastillus de Sacram. tom. 1. tr. 4. disp. 11. dub. 6. n. 103. cum seqq. Dico igitur non solum in casu necessitatis, verum etiam deuotionis causa, veluti si magna occurrat festiuitas, & Sacerdos sacrificare nequeat: tunc enim optime poterit ex sacratio Eucharistiam accipere, & seipsum communicare. Quia non est necessarium, quod minister huius Sacramenti sit (sicut in aliis) distincta persona à suscipiente: ergo cum ipsemet Sacerdos sit proprius huius Sacramenti Minister, optime poterit se ipsum communicare.

3. Deinde in Concilio Nicæno 1. Can. 14. conceditur, vt Diaconi etiam extra necessitatis articulum, possint absente Sacerdote communicare Sacerdos autem est ordinarius minister huius Sacramenti, & simul est Diaconus, atque adeo potiori ratione hoc facere poterit, nec apparet aliquod ius contrarium, vt probat Dicastillus, penes quem etiam inuenies responsionem ad argumenta, quæ supra in sui fauorem adduxit Pasqualig: & idè præter Doctores supra, & à me alibi citatos hanc sententiam tenet Martin. de San. Ioseph. in mon. conf. tom. 1. lib. 1. tr. 5. de part. n. 7. vbi sic ait: Quando los Sacerdotes, que no celebran, quisieren comulgar por deuotion, se podran dar sinismos el Santissimo Sacramento, sino ay otro Sacerdote quo se le de, ni aya peligro de escandalo. Idem tenet Castrus Palaus tom. 4. tract. 21. punct. 18. num. 10. sic asserens: Dixi legem consuetudine introductam, ne quis extra Missæ sacrificium sibi Eucharistiam ministraret. At hæc lex non est eo rigore recepta, quin vrgente aliqua rationabili causa, tamen non extrema omitti possit. Quocirca Sacerdos infirmus, qui celebrare commode non potest, poterit cessante scandalo è sacratio Hostiam consecratam sumere, cum non adsit alius, qui ministret, quia non in alienam personam, sed in propriam iurisdictionem à Christo datam administrandi Eucharistiam exercet. Neque in hoc Sacramento opus est, ministrum à suscipiente distingui, patet in die Parasceue in quo Sacerdos seipsum communicat, tamen non consecrat. Ita Palaus.

4. Cui etiam adde doctissimum Amicum in curs. theol. tom. 7. disp. 31. sect. 2. num. 39. cuius hæc sunt verba; Extra verò articulum mortis, vel ad præceptum Ecclesiasticum adimplendum, vel sola deuotionis causa, probabilior opinio fert, posse Sacerdotem & Diaconum absente Sacerdote, si nullum sit scandalum, seipsum communicare. Et colligitur ex Concilio Nicæno 1. Can. 14. vbi conceditur Diacono, absente Presbytero, facultas seipsum communicandi ex præconsecratis, nulla mentione facta de mortis articulo, vel periculo. Idem à fortiori licebit Sacerdoti, si vel celebrare non possit, vel non habeat omnia ad celebrandum requisita, nullusque alius Sacerdos adsit. Hæc Amicus, vt remaneat satis firmata contra Pasqualigum nostra sententia.

5. Et hanc opinionem contra Fagundez, & Præpositum putat Leand. vbi supra q. 15. etiã procedere Ref. & §. si in prædicto casu adsit Diaconus, possit enim Sacerdos se ipsum propriis manibus communicare.

6. Primò, quia Sacerdos est minister ex officio. Secundò, quia Sacerdos debet seipsum communicare, quando Diaconus tempore mortis illi Eucharistiam defert. Ergo etiam poterit in nostro casu seipsum propriis manibus communicare. Ita ille.

7. Sed quidem dubium est, an præsentem Diacono debeat Sacerdos potius Eucharistiam sumere ex manibus Diaconi, quam ex propriis? Ex doctrina Vasquez videtur sequi, quod tunc potius deberet ex manibus Diaconi, docet enim, quod deferente Diacono

Sup. hæc deuotione figuranter in Ref. 2. not. præteritæ, in eodem §. vi.

Sup. contento in hoc, & seq. §. infra in Ref. 65. & lege doctrinam alterius eius primæ not.

Sup. hoc in Ref. 101. §. Nota in principio Ref. §. & restat not. in Ref. & in co. §. Sed quid Ref. 74.

Sup. hoc in Ref. seq. §. 1. & infra Ref. 66. §. vi. & in co. §. 1. cur. §. 5. penult. §. Et tandem Ref. 56.

Sup. hoc in Ref. seq. §. not. seq.

Sup. hoc in Ref. seq. §. Obsertat. & infra in Ref. 66. §. vi.